**Основно училище „Св. св. Кирил и Методий“с. Яхиново,
ул. „Христо Ботев“№69, e- mail: info-1000048@edu.mon.bg**

УТВЪРЖДАВАМ:

ДИРЕКТОР: / Георги Станчев/

ЕТИЧЕН КОДЕКС НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ

Учебна 2024/2025година

**Етичният кодекс е приет на заседание на ПС с протокол № 8/15.09.24
и утвърден със Заповед на директора №РД ..217/06.09.2024..**

УВОД

Етичният кодекс на училищната общност представя стандартите за етично поведение на работещите с деца специалисти в сферата на образованието и регламентира етичните правила, които следва да се прилагат при изпълнение на служебните им задължения и в ситуация на конфликт на интереси. Установява общи норми на поведение.

ЕТИЧНИЯТ КОДЕКС ИМА ЗА ЦЕЛ:

1. Да представи основните ценности и принципи, които работещите с ученици трябва да знаят и спазват в своята практика.
2. Да утвърди волята и стремежа на работещите с ученици за етичност в практическата им дейност и помежду им.
3. Да насочва поведението и подпомага работещите с ученици в решаването на етични дилеми, които срещат в своята практика.
4. Да очертае моралните отговорности на работещите към учениците, към семейството, помежду им и към обществото.
5. Провеждане на политика на ниво училище за превенция и интервенция на насилието и тормоза:

- създаване на позитивна култура и климат в училището
- създаване на устойчива система за изграждане на капацитет у всички участници в образователния процес под формата на обучителни дейности и механизми за сътрудничество.
- преодоляване на ефективността от дейностите по превенция.

Раздел I
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Работещите с ученици педагогически специалисти изпълняват своите функции, като се ръководят от основните човешки ценности и принципи:

Чл. 1. Периодът е изключително важен етап от живота на човека.

Чл. 2. Семейството е най-естествената среда за развитието на детето.

Чл. 3. Всеки ученик притежава неповторима уникалност и стойност.

Чл. 4. На всеки ученик е гарантирано правото на:

– свобода на изразяване на мнение;
– свобода на мисълта, съвестта и религията;
– формиране на собствени възгледи в право да ги изразява свободно;

Чл.5. Всеки ученик има право на закрила срещу нарушаващите неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие.

Чл.6. Всеки ученик има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие.

Чл.7. Всеки ученик и всяко семейство заслужават да бъдат подпомогнати да развият пълния си потенциал.

Чл. 8. Във всички случаи следва да се защитават по най-добър начин интересите на всеки ученик.

Чл.9. За всеки ученик, попаднал в риск, се предприемат спешно мерки за специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация.

Чл.10. Учениците с изявени дарби се ползват от мерките за специална закрила.

Чл.11. Работещите с деца трябва да притежават определени личностни, морални и социални качества.

Раздел II

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ДЕТЕТО ПЕДАГОГИЧЕСКИ СПЕЦИАЛИСТИ

Чл. **12.(1)** Педагогическият специалист непрекъснато повишава своята квалификация и поддържа съвременно ниво на знания, умения и компетентности, за да гарантира правото на учениците на качествено образование. Той има право на професионална независимост и лична свобода, както и на подкрепа от страна на колегите си и ръководството на образователната институция. Положителните резултати в професията са възможни само благодарение на ефективната екипна работа и пълноценното взаимодействие между всички участници в училищната общност.

(2) Педагогическият специалист информира и обсъжда с родителите образователните практики, които прилага. Обосновава и аргументира своите позиции и решения пред учениците и техните родители. Всяко семейство трябва да бъде подкрепено при развитието и изявата на пълния потенциал на децата си.

(3) Педагогическият специалист създава ясни правила при осъществяване на педагогическата дейност, които са еднакви за всички. Съблюдава за тяхното изпълнение и сам не ги нарушава.

(4) Педагогическият специалист се отнася с уважение и разбиране към всички ученици и техните родители, без разлика във възраст, етнос, пол, раса, вероизповедание и други културни различия.

(5) Педагогическият специалист е длъжен да оказва съдействие, както при решаването на познавателни проблеми, така и при проблеми, свързани с взаимоотношенията между учениците.

(6) Подкрепата и закрилата не се превръщат в покровителство. Недопустимо е да се ограничава свободното и открито изразяване на мнение и отстояването на собствена позиция, освен когато се засяга личното достойнство на другите.

(7) Педагогическият специалист е безпристрастен. Толерирането на ученици извън зачитането на образователните им постижения е недопустимо и осъдително.

(8) Изпитванията и оценяването на учениците не са санкция, а начин учениците да получат конструктивна обратна връзка за своите знания и подготовка. Оценяват се знанията, а не поведението. Недопустимо е да се правят квалификации по отношение на личността, оценяват се само конкретните действия и резултати. Постиженията на учениците не се сравняват публично- всеки ученик получава оценка за своя собствен напредък.

(9) Педагогическият специалист общува с учениците учтиво, не допуска емоциите да повлияят на добрия тон, не позволява да бъде предизвикан и/ или провокиран.

(10) Педагогическият специалист утвърждава своя авторитет с професионализъм и компетентност, като:

1. Не допуска публично обсъждане на професионални и / или личностни качества на колегите си.

2. Проявява уважение към личния живот на учениците и техните семейства. По никакъв повод не се допуска злоупотреба с доверието на семейството.

3.Като публична личност педагогическият специалист съблюдава обществено приетите правила на поведение при всички изяви в публичното пространство.

Раздел III
УЧЕНИЦИ

Чл.13. В поведението си учениците се ръководят от максимата: „Никога не постъпвай с другите така, както не искаш те да постъпват с теб“.

Чл.14 Ученикът защитава своята позиция свободно, но без да накърнява свободата и достойнството на другите. Проявява толерантност към мненията и позициите на своите съученици.

Чл.15.Ученикът проявява уважение към личността на всеки участник в училищната общност, изслушва внимателно , излага аргументи, не изразява несъгласието си чрез лични обиди и квалификации, не проявява неуважение по никакъв повод и по отношение на който и да е представител на училищната общност.

Чл.16. В своята дейност ученикът се стреми да не нарушава личното пространство на другите. Не участва в обсъждането на личностните качества на съученици и педагогически специалисти. Недопустимо е разпространяването на поверителна информация за тях в публичното пространство.

Чл. 17. Ученикът съдейства на педагогическите специалисти при изпълнение на техните професионални задължения като:

1. се подготвя и участва активно в учебните часове.
2. се стреми към усъвършенстване на знанията и личностното си развитие
3. оказва помощ във всички случай, когато някой има нужда и е по неговите сили и възможности да помогне.

Чл.18. Ученикът се явява в училище във вид и облекло, съответстващо на добрите нрави и на позицията му на ученик.

Раздел IV

РОДИТЕЛИ

Чл.19. Родителите са равностойни партньори на своите деца и работещите с тях педагогически специалисти.

Чл.20. Родителите имат задължението да познават постиженията и проблемите на децата си, да им оказват необходимата помощ и подкрепа за тяхното разрешаване.

Чл.21.Родителите редовно се информират за развитието на своите деца и училищната общност, участват в обсъждането и утвърждаването на образователните практики, предлагани от педагогическите специалисти.

Чл.22. Родителите дължат уважение към труда и личността на педагогическите специалисти. Недопустимо е обсъждането на личностни и / или професионални качества на педагогически специалисти в присъствието на децата. Недопустимо е разпространението на поверителна информация за педагогически специалисти, други родители и ученици.

Чл.23. Според възможностите и разбиранията си родителите подпомагат училищната общност в осъществяването на училищната политика. Подкрепят децата си и им служат за пример. Не допускат действия, с които могат да уронят имиджа и авторитета на училището.

Раздел V

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ СЕМЕЙСТВОТО

Чл.24. Зачитане достойнството на всяко семейство и неговата култура, обичаи език и убеждения.

Чл.25. Уважаване на ценностите на семейството при отглеждането и възпитанието на децата и правото му да взема решения за своите деца.

Чл.26. Информиране на семейството за всички решения, отнасящи се до детето.

Чл.27. Зачитане на правото на семейството да бъде информирано за начина, по който се работи с детето му.

и възпитанието на децата и на правото му да взема решения за своите деца.

Чл. 28. Информиране на родителите за изследователските проекти, включващи техните деца, като не се позволява и не се допуска участие в изследвания, които по някакъв начин могат да застрашат здравето, образованието, развитието и благополучието на детето.

Чл. 29. Не се използват служебните отношения със семейството за лично облагодетелстване.

Чл. 30. Осигуряване на конфиденциалност на информацията и зачитане правото на семейството на личен живот с изключение на случаите на малтретиране и лоша грижа. Това не важи в случаите, когато има основания да се счита, че благополучието на детето е в риск.

Чл.31.В случаите на конфликт между членовете на семейството се работи открито, споделяйки наблюденията си за детето с цел всички включени страни да вземат информирано решение при стриктно въздържане от вземане на страната в конфликта.

Раздел VI

МОРАЛНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ

Чл.32. Изграждане и поддържане на отношения на уважение, доверие, сътрудничество и колегиалност.

Чл.33. Обмяна на информация и ресурси, които имат отношение към благополучието и закрилата на правата на детето.

Чл.34. Работа за утвърждаване на собствения и на колегите си авторитет, въздържайки се от действия, които биха уронили престижа на професията, и проява на нетърпимост към подобни действия.

Раздел VII
МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ОБЩЕСТВОТО

Чл. **35**. Предоставяне на висококачествени програми и услуги. Не се предоставят услуги, за които не се притежава необходимата квалификация и правоспособност.

Чл. **36**. Да се работи за създаване на сигурна обществена среда, в която детето да получава адекватни здравни грижи, храна, подслон, възпитание и да живее без насилие.

Чл.**37**. Педагогическите специалисти работят за подобряване на сътрудничеството между организациите, както и за интердисциплинарното взаимодействие между професиите, които имат отношение към благополучието на учениците и техните семейства.

Чл. **38**. Да се оказва съдействие за повишаване на степента на разбиране на децата и техните нужди от обществото.

Чл. **39**. Да се работи за популяризиране на правата на децата, както и за повишаване на чувствителността на обществото към нарушаването им.

Чл. **40**. Подкрепа на законите и политиките, които подпомагат благополучието на децата и семействата им и да се противопоставяме на тези, които го нарушават.

Раздел VIII

ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С ОРГАНИЗАЦИОННИТЕ СТРУКТУРИ ОБЩИНА, РУО И МОН

Чл. **41**. (1) Служителите извършват своята дейност на най-високо ниво на компетентност в съответствие с професионалните критерии и поемат за решаване само такива задачи, за които са придобили необходимата квалификация.

(2) Служителят извършва административното обслужване законосъобразно, своевременно, точно, добросъвестно и безпристрастно.

(3) Служителят отговаря на поставените въпроси съобразно функциите, които изпълнява. При необходимост той пренасочва въпросите към друг свой колега, притежаващ съответната компетентност.

Раздел IX
ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл.**42**. Служителят не трябва да иска, не приема или разпределя подаръци, дарения, хонорари, услуги или други облаги за себе си или семейството си, за близки или колеги, които могат да доведат до пристрастност или да окажат влияние върху изпълнението на служебните му задължения, преценката или функциите му, или да бъдат възнаграждение за това.

Чл.**43**. Служителят опазва повереното му имущество с грижата на добър

Чл.**44**. Служителят опазва повереното му имущество с грижата на добър стопанин и не допуска използването му за лични цели. Информира своевременно директора при загубата или повредата му.

Чл.**45**. Служителят трябва да извършва необходимите действия за защита на сигурността и поверителността на информацията, за която е отговорен или му е известна. Използва документите в училището единствено по повод изпълнение на служебните си задължения, при строго спазване на правилата за защита на информацията.

Раздел X
КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Чл.**46**.Конфликт на интереси възниква тогава, когато служителят има личен интерес и той му влияе дотолкова, че пречи на безпристрастното и обективно вземане на решения или изпълнение на служебните задължения.

(1) Служителят не може да използва служебното си положение за лично и на семейството си облагодетелстване, давайки платени уроци по принуда.

(2) Служителят трябва да избягва всякакви ситуации, които могат да доведат до конфликт на интереси. При появяването на такъв конфликт той е длъжен да информира веднага ръководителя си.

(3) Служителят не трябва да допуска възможност друг служител да го постави в реален или предполагаем конфликт на интереси.

Раздел XI
КОМИСИЯ ПО ЕТИКА

Чл.**47**. (1) За спазването на Етичния кодекс и разрешаване на възникнали с приложението му казуси към училищната общност се създава Комисия по етика.

(2) Членовете се избират от Педагогическия съвет за срок от три години.

Чл. **48**. Комисията по етика: разглежда сигнали, свързани със спазването на този кодекс и дава задължителни тълкувания на Етичния кодекс.

Чл.**49.** Всеки заинтересован член на училищната общност има право да внесе сигнал в Комисията по етика, чрез директора на училището.

Чл.**50**.(1) Комисията по етика разглежда постъпилите сигнали и се произнася с мотивирано становище най-късно в едномесечен срок от постъпването им.

(2) При установено неспазване на този кодекс Комисията прави предложение до директора за налагане на дисциплинарно наказание.

(3) Непроизнасянето в срок се смята за мълчалив отказ за налагане на санкция.

Чл. **51**. Комисията по етика е длъжна веднъж годишно да отчита дейността си пред Педагогическия съвет на училището.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Настоящият Етичен кодекс е отворен документ, подлежащ на непрекъснато развитие и обогатяване. Документът е разработен в съответствие с изискванията на Механизма за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование и Алгоритъма за прилагане на механизма за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование, утвърден със Заповед № РД 09-5906/ 28.12.2017г. на министъра на образованието и науката.

ВЪТРЕШНИ ПРАВИЛА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, УСТАНОВЯВАНЕ И ДОКЛАДВАНЕ НА НАРУШЕНИЯТА И ЗА ПРЕДПРИЕМАНЕ НА ПОСЛЕДВАЩИ МЕРКИ ПРИ ПРИЛАГАНЕ НА ЕТИЧНИЯ КОДЕКС

I.ОБЩИ УСЛОВИЯ

Чл.1. Настоящите вътрешни правила уреждат реда и начините за наблюдение, установяване и докладване на нарушенията и за предприемане на последващи мерки при прилагането на Етичния кодекс за поведението на учителите, служителите и работниците в училищната общност.

Чл.2. Под „нарушения на Етичния кодекс“ по смисъла на тези правила се разбират следните групи прояви в тяхното поведение:

1. неспазване на действащото законодателство;
2. неспазване на разпоредби съгласно вътрешноучилищни документи
3. действия и/или бездействия, водещи до уронване престижа на образователната институция;
4. грубо отношение към учениците, родителите, колегите и външни лица; проявено неуважение, незачитане на правата и достойнството на личността и допускане на прояви на дискриминация поради етнически, религиозни и други причини;
5. прояви на накърняване на авторитета на други педагогически, специалисти и престижа на училището, допуснати във и извън училище;
6. прояви на недобросъвестно и некомпетентно изпълнение на възложените функции и накърняване на интересите на други лица.

II. ПРЕВЕНЦИЯ

Чл.3. Превенция сред педагогическите специалисти:

1.Превантивните мерки в ОУ“ Св. св. Кирил и Методий“, с. Яхиново целят недопускане на нарушения на етичните норми, правила и нормативни разпоредби чрез провеждане на разяснителна кампания сред всички участници в образователния процес.

2.Превантивните мерки сред педагогическите специалисти предполагат запознаване на всички педагогически специалисти с разпоредбите на действащото законодателство, нарушението на които води до негативно въздействие върху личностното развитие на децата и учениците и понижаване на доверието към образователната институция.

Чл.4. Превенция сред учениците:

1.С оглед утвърждаване на позитивна дисциплина в образователната институция, в правилника за дейността на училището се регламентират правата и задълженията на учениците.

2.Теми, свързани със спазването на етичните норми и правила, се включват в плановете на час на класа, при провеждане на заниманията по интереси и други извънкласни форми.

III. НАБЛЮДЕНИЕ И ДОКЛАДВАНЕ НА НАРУШЕНИЯ

Чл.5. Наблюдението и докладването на нарушения на етичните норми на поведение се извършват в две направления:

(1) Вътрешно докладване – от педагогическите специалисти и непедагогическия персонал, родители, граждани и представители на институции.

(2) Външно докладване –от директора на училището към представители на съответните органи- Прокуратура, Министерство на вътрешните работи, Министерство на образованието и науката, Регионално управление на образованието.

Чл.6. Ход на процеса:

(1) Педагогическите специалисти служителите и работниците в образователната институция се запознават с Етичния кодекс на работещите с деца, с Етичния кодекс на училищната общност и с настоящите вътрешни правила на заседание на общото събрание.

(2) Етичният кодекс на работещите с деца, Етичния кодекс на училищната общност и настоящите вътрешни правила са задължителни за спазване от всички работещи в образователната институция. Нарушението им е

основание за търсене на дисциплинарна отговорност, а при виновно неизпълнение нарушение на техните разпоредби – да налагане на дисциплинарни наказания.

Чл.7. Със заповед на директора се определя комисия по етика, в която се включват представители на ръководството, на педагогическите специалисти и непедагогическия персонал.

Чл.8.Сигналите за нарушенията се приемат в деловодството на училището и по електронната поща и се регистрират .

Чл.9. В случаи на постъпили сигнали, комисията ги разглежда до 7 дни след постъпването им и се произнася по тях с мотивирано становище най- късно в едномесечен срок от постъпването им. Становището се внася с доклад до директора на училището, който взема окончателното решение по съответния случай.

Чл.10. Директорът на училището и Комисията по етика имат задължението да предприемат превантивни мерки и да полагат целенасочени усилия за изграждане на позитивен организационен климат в образователната институция и недопускане на нарушения на приетите етични норми.

IV. РАБОТА НА КОМИСИЯТА ПО ЕТИКА

1. Комисията е в състав от представители на: ръководството и педагогическия персонал:

Мария Крумова – председател
Гергана Георгиева - член
Весела Шаламанова- член

Чл.11.Всички постъпили сигнали се разглеждат от комисията на нейни заседания, за което се води протокол.

Чл.12.Комисията не е длъжна да разглежда анонимни сигнали.

Чл.13.Членовете на комисията вземат решения с явно гласуване и обикновено мнозинство 50% + 1.

Чл.14.Председателят свиква първо заседание за разглеждане на постъпилия сигнал в седемдневен срок от постъпването му.

Чл.15. При необходимост от допълнителни данни и доказателства се извършва проверка и се провежда разговор със свидетели на нарушението.

Чл.16. При невъзможност случаят да се изясни на едно заседание, се насрочва последващо такова не по- късно от 3 дни след първото заседание на комисията.

Чл.17. При установяване на нарушения на етичните правила, представляващи и дисциплинарни нарушения, сигналът се докладва и на директора за търсене на дисциплинарна отговорност по реда на Кодекса на труда. Не се допуска уронване на личното достойнство на служителите.

Чл.18. За предприетите мерки и наложени наказания се уведомява председателят на комисията по етика и лицето, подало сигнала.

Чл.19.За работа на комисията се информират членовете на училищния екип, като се извършва анализ на случаите на нарушения на приетите стандарти за етично поведение в образователната институция и се отправят предложения за подобряване на организационния климат.

Чл.20. При първоначално постъпване на работа всеки учител, служител и работник се запознава с Етичния кодекс на работещите с деца, Етичния кодекс на училищната общност и настоящите вътрешни правила.